

Silně poškozené keře

Feromonový lapák – typ delta

Často je objeven až při silném napadení keřů a výrazné defoliaci. Postupně dochází k výraznému estetickému znehodnocení keřů, případně až k holožírui. Zavíječe zimostrázového lze regulovat pomocí vhodných chemických přípravků na ochranu rostlin. U chemické ochrany je důležité, aby postřik pronikl k housenkám uvnitř keře. Aplikaci přípravku na ochranu rostlin je nutno několikrát během vegetační sezóny opakovat. Aplikace insekticidů musí být vždy provedena v souladu se zásadami správné praxe v ochraně rostlin a při dodržení podmínek povoleného použití uvedených na etiketě přípravku. K detekci a monitoringu dospělců je možné využít feromonové lapáky, které jsou pro veřejnost běžně komerčně dostupné.

Aktuální informace

Od jara 2018 inspektoři ÚKZÚZ cíleně monitorují výskyt zavíječe zimostrázového plošně na území ČR. Pravidelné pozorování se provádí v průběhu celé vegetační sezóny k zachycení všech generací zavíječe zimostrázového s následným doporučením vhodného termínu aplikace přípravku na ochranu rostlin. Před samotnou aplikací přípravku je však

nutné prohlédnout keř a ověřit, zda housenky již opustily sepředené listy a pohybují se volně na rostlinách. V této fázi 4.–6. instaru je nejvhodnější termín pro aplikaci přípravku.

Aktuální informace o výskytu jednotlivých vývojových stadií zavíječe zimostrázového a upřesnění vhodného termínu aplikace přípravku ve vybraných okresech ČR jsou veřejně dostupné na Rostlinolékařském portálu ÚKZÚZ v modulu Výskyt a prognóza ŠO v aplikaci Mapy výskytu ŠO.

Další informace o zavíječi zimostrázovém naleznete na stránkách Rostlinolékařského portálu ÚKZÚZ.

www.ukzuz.cz/rlportal

v modulu **Fotogalerie**

Text: J. Patočková, J. Beránek

Foto: J. Beránek, J. Patočková, M. Sojneková

Seznam použité literatury je k dispozici u autorů.

Vydal Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

05-2019

Ústřední kontrolní
a zkušební ústav zemědělský

NÁRODNÍ ORGANIZACE OCHRANY ROSTLIN ČESKÉ REPUBLIKY

ZAVÍJEČ ZIMOSTRÁZOVÝ

Cydalima perspectalis

škodlivý invazní druh na okrasných rostlinách

www.ukzuz.cz

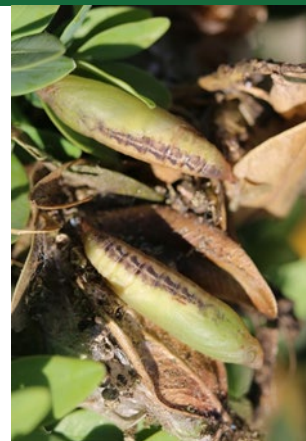
Hnízdo ze spředených listů

Housenka chráněná předivem

Housenka

Kukly

Dospělec – světlá forma

Dospělec – melanická forma

Úvod a taxonomické zařazení

První výskyt zavíječe zimostrázového (*Cydalis perspectalis*) byl potvrzen na našem území v roce 2011. Od té doby se tento invazní druh intenzivně šíří po celé ČR a působí škody na zimostrázu především ve veřejné zeleni, v parcích, v okrasných i soukromých zahradách. Tento druh patří do čeledi travičkovití (Crambidae).

Geografické rozšíření

Domovinou zavíječe zimostrázového je jihovýchodní Asie, konkrétně Čína, Indie, Japonsko a Korejská republika. První výskyt v Evropě byl zaznamenán v roce 2007 v Německu a Nizozemsku, následně se rozšířil i do ostatních evropských zemí.

Hostitelské rostliny

V Evropě je hlavní hostitelskou rostlinou převážně zimostráz vřezelý (*Buxus sempervirens*). Z východoasijských druhů se jedná především o zimostráz malolistý (*B. microphylla*).

Popis druhu

Motýli se vyskytují ve dvou barevných formách. Křídla dospělců jsou bílá s širokými tmavohnědými

lemy křídel a charakteristickými srpkovitými bílými skvrnami v přední části lemu předních křídel nebo hnědá (melanická forma) rovněž s typickými bílými skvrnami na předních křídlech. Rozpětí křídel dosahuje 40 mm. Vajíčka jsou plochá průsvitná, zpravidla po 20–30 ks ve snůšce. Housenky zavíječe jsou po vylíhnutí žluté, v pozdější fázi vývoje se barví do zelena a mají kresbu tvořenou podélnými černými a bílými vlnitými pruhy a dvěma páry černých bradavek na hřbetě každého článku. Typická je pro ně černá lesklá hlava. Dorostlé dosahují délky 30–40 mm. Kukly jsou zprvu zelené, na hřbetě žluté, po stranách s výraznými tmavými podélnými pruhy. Postupně však celé žloutnou a objevují se na nich zřetelné tmavé oči.

Životní cyklus

Zavíječ zimostrázový má na našem území zpravidla 2 generace do roka, při teplém podzimu se mohou částečně vylíhnout i housenky třetí generace. Přezimují drobné žluté housenky 1.–3. instaru, které se nacházejí spředené mezi listy zimostrázu. Jarní žír housenek obvykle začíná od poloviny března až do poloviny dubna, jakmile venkovní teplota překročí 7 °C.

V závislosti na teplotě po dalších 10 dnech jsou pozorovatelné typicky zbarvené housenky 4.–6. instaru. Housenky 7. instaru se kuklují poloviny května. Stadium kukly trvá v závislosti na teplotě 14 dnů i déle. Krátce před líhnutím dospělce prosvítá zbarvení křídel.

Motýli 1. generace se líhnou od konce května do poloviny června. Let motýlů 1. generace trvá 4 až 6 týdnů. Oplodněné samičky kladou na spodní stranu listů desítky až stovky vaječných snůšek. Po týdnu až 14 dnech se z vajíček líhnou drobné žluté housenky 2. generace, které nejprve minují v listech, později se zdržují mezi sepředenými listy. Housenky 4.–6. instaru se pak rozlézají volně po rostlinách, kde provádí intenzivní žír. Housenky 2. generace se objevují přibližně od poloviny června. Motýli 2. generace se objevují od konce srpna do začátku října. V teplých letech může potomstvo 2. generace dokončit vývoj a ještě na podzim dát vznik částečně 3. generaci.

Škodlivost a ochrana

Housenky začínají žít uvnitř keře, kde jsou těžko pozorovatelné, díky čemuž obvykle přítomnost zavíječe zimostrázového uniká zprvu pozornosti.